

IOHANNIS HVSSITÆ DE
CAPVT VNDECIMVM

A **Q**UIA multi Sacerdotes, p̄termiffa imitatione IESV Chri-
fti Summi Pōtificis, pompant de potestate ecclefiæ tradita.
Ideo adhuc de potestate huiusmodi est dicendum, emū-
gunt em̄ ex illo Matth. xvi. Quodcunq; ligaueris supra terrā, erit
ligatum & in cælis, q̄ quicquid ipsi fecerint, quilibet homo debet
totaliter approbare. Et ex illo Chri dicto Math. xxiii. Supra cathe-
drā Moyfi federunt Scribæ & Pharifæi, q̄cunq; dixerint uobis fa-
cite, emun gunt, q̄ debet eis quilibet subditus in oībus obedire, &
sic ipsi Sacerdotes quicquid sonat eis ad libitum in Christi euange-
lio, sine correspondente caritatiuo ministerio, pro sua gloria cla-
morose sibi adscribunt. Sed quod sonat in laborē, in abiectionem
mundialē, & in sequelā IESV Christi, illud aspernan̄, uel fingūt
se id tenere, & non tenent. Vnde quia Iesus dixit Petro. Tibi da. cla-
reg. cæl. & quodcunq; lig. super ter. &c. illud pro sua potestate ex-
tollenda ualde placenter capiunt. Sed q̄ dixit Dñs Petro Ioā. xxi.
Sequere me, & pasce oues meas, id aufugiūt ut uenenum. Similiter
q̄ dixit sic discipulis Matth. xviii. Quæcunq; alligaueritis su. ter.
erunt ligata & in cælis, gratanter suscipiunt & gloriant̄. Sed quod
dixit Matth. x. Nolite possidere aurum & argentū, refugiunt ut no-
cium. Similiter q̄ dixit discipulis Ioha. xx. Accipite spiritū san-
ctum, quorum remiseritis peccata, remittunt̄ eis. & quorum reti-
neritis, retenta sunt eis, placide sumunt. Sed quod dixit Matth. xi.
Discite a me, quia mitis sum & humilis corde, mansuetudinē & hu-
militatem q̄ Spiritui sancto locam p̄parat, cordibus suis non ad-
mittunt. Item q̄ dixit Dñs discipulis Lucæ x. Qui uos audit, me
audit, ad sui obedientiam capiunt. Sed quod dixit Matth. xx. Scitis
quia principes gentium dñantur eorum, & qui maiores sunt pote-
statē exercent, non ita erit inter uos, sed quicūq; uoluerit inter uos
maior fieri, sit uester minister. Et quicūq; uoluerit iter uos esse pri-
mus, est uester seruus. Sicut filius hoīs non uenit ministrari, sed mi-
nistrare. Istud grauissimum dictū impugnāt uerbo & opere, uerbo
dicentes, q̄ debent dñari, & opere, quia nolunt, more IESV Chri-
sti dñi, ecclefiæ ministrare. Et ut perstringā breuiter, omne dictum

scripturæ, & p̄sertim Euangeliū quod uidef eis sonare, ut essent di-
 uites, delicati, mundo in clyti, & nihil patientes pro Christo impro-
 perii, id ruminant, proclamant, & extendunt nimis late. Quicquid **B**
 aut sonat in sequelā IESV Christi, ut paupertatē, mansuetudinē,
 humilitatē, tolerantiam, castitatem, laborem uel patiētiam, id sup-
 primunt, uel glosant ad suum libitum, uel expresse repudiant tanq̄
 impertinens ad salutem. Et Diabolus, qui est Sophista pessimus, se
 ducit eos per cōsequentiarū ignorantia sic arguens. Christus dedit
 potestatem Petro, & cæteris Apostolis, igit & ipsis, ex quo ipsi sug-
 gerunt, q̄ licet eis facere quōcunq; uoluerint, & tunc pari euidētia
 ipsi sunt patres beatissimi cum Christo, iudicādo ecclesiam, & post
 perpetuo coronandi. Sed benedictus sit Christus omnisciens, qui
 dixit illa suis Apostolis, sciens, quia potestatem sibi traditam, secū-
 dum ipsius beneplacitū dirigerent in ministerio sponsæ suæ. Quā-
 tum ergo ad potestatē qua glorianf Clerici est notandum, q̄ Pote-
 stas aliqñ sumif pro potētatu uel pro potestate uera, ut Rom. xiii.
 Ois ania potestatibus sublimioribus subdita sit. Aliqñ sumif æqui-
 uoce, pro potestate p̄tensa uel palliata, ut Lucae xxii. dicit Christus
 suis captoribus missis a potestate Pontificū. Hæc est hora uestra &
 potestas tenebrarū. Et Apocalyp. vi. dicif. Ecce equus pallidus, & q̄
 sedebat super eum, nomē illi mors, & infernus sequebat eum, & da-
 ta est illi potestas super quatuor partes terræ interficere gladio, fa-
 me & morte, & bestiis terræ. Et Apocalyp. xiii. habef, quō draco de-
 dit potestatē bestia, & adorauerunt bestiam, dicentes. Quis similis
 bestia, & quis poterit pugnare cum ea? Et infra. Datum est illi bel-
 lum facere cum sanctis, & uincere illos, & data est ei potestas in o-
 mnem tribū, populū & linguam, & gentē, & adorabunt eam omēs
 qui habitant in terra, quorū nō sunt scripta noīa in libro uitæ & ag-
 ni, qui occisus est. Quæ est ista bestia, quam adorant hoīes timen-
 tes eius potestatem? qui legit intelligat, & potestati hmōi p̄tensa
 resistat, nec similiter timeat, quia datum est illi bellū facere cū san-
 ctis, & uincere per mortificationē corporis, qui moriēdo pro lege
 Christi finaliter ipsam uincunt. Nam ipsis dixit Saluator Matth. x. **C**
 Nolite timere eos qui occidūt corpus. Et Iohañ. pri. In mūdo p̄ssu

Diabolus
Sophista.

IOHANNIS HVSSITÆ DE

ram habebitis, sed confidite, quia ego uici mundum. Vbi August. super Ioan. Considerunt & uicerunt in quos nisi in illo, non enim uicisset ille mundū, si membra eius uinceret mundus. Vnde ait Apostolus. Gratiarum deo, qui dat nobis uictoriam. Cōtinuo subiecit. Per dñm nostrum IESVM Christum, qui dixit suis. Cōfidite, quia ego uici mundum. Hac August. Vincunt autē draconis & bestiarum potestatem illi, qui habent potestatem p̄destinationis, q̄ est potestas p̄cipua, de qua Ioan. primo. Dedit eis potestatem filios Dei fieri, ad quam potestatem consequitur potestas consummata, & illa est potestas quam dat Deus beato in patria ad plene fruendū dño, & in ipso quælibet creatura. Vnde ueraces Christicolæ, illam potestatem uolentes attingere, debent cuilibet potestati p̄tensa resistere, quæ nititur eos ab imitatione Christi, uel subdole remouere. Non enim sic resistendo potestati illi, Dei ordinationi resistit, sed abusu potestatis. Et illum abusum exercent circa potestatem clauium Simoniaci, qui p̄tendunt se uel damnare immeritos, uel soluere ligatos, & hoc propter negationem fictæ obediētiae eorū, uel propter eorum quæstū, de quibus dicit Dñs Ezechiel. xiii. Violabant me ad populū meū, propter pugillū ordeī uel fragmē panis, ut interficerent aīas, quæ non moriunt, & uiuificarent aīas quæ non uiuunt, mentientes populo meo credenti mendaciis. Super quo Gregor. habet xi. q. iiii. Plurimq̄. Recte, inquit, per prophetam dicit mortificabant aīas, q̄ non moriunt, & uiuificabant aīas q̄ non uiuunt. Non morientem quippe mortificat, qui iustum condemnat, & non uiuam uiuificare nititur, qui reum a supplicio soluere conatur. Illum abusum potestatis exercent, qui sacros ordines uendunt & emunt, Episcopatus, Canonicatus, Plebanias, Simoniacè acquirunt & uendunt, qui de Sacramentis ip̄ortune exigunt, qui auare, uoluptuose, luxuriose, uel quolibet criminosè uiuentes, sacerdotii polluunt potestatem. Illi enim & si confitent se nosse Deū, factis tñ negant, ad Titum pri. & per consequens non credunt in Deū, & sic ut filii infideles sentiunt infideliter de septem Sacramentis ecclesiæ, de clauibus, officiis, & celsuris, moribus, cerimoniis, & sacris rebus ecclesiæ, ueneratione reliquiarum, indulgentiis & ordinibus, patet, quia tales despiciunt nomen

Simoniaci

D

Vendere
episcopatus

dei. Vnde Malach. pri. dicit. At uos o sacerdotes qui despiciatis nomen meum, & dixistis, in quo despeximus nomen tuum? offertis super altare meum, panem pollutum. Quis est in uobis qui claudat hostia, & incendat altare meum gratuito? non est mihi uoluntas in uobis, dicit dñs exercituum, & munus non accipiā de manu uestra. Ecce dicit dñs iniquis sacerdotibus, q̄ despiciūt nomen suū, & offerunt panem pollutū. Vnde pri. q. i. ca. Multi secularium, dicit Gregorius, post declarationē Sacramentorum & potestatis. Polluim⁹ itaq; panem. i. corpus Christi, quando indigni accedimus ad altare, & sordidi mūdū sanguinē bibimus. Et Aposto. ad Hebr. x. Irritā quis faciens legē Moy si, sine ulla miseratione, duobus uel tribus testibus mori. Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia, q̄ filium dei conculcauerit, & sanguinē testamenti pollutū duxerit, in quo sanctificatus est. Secundo tales crucifigunt filium dei. Nam dicit Apostolus ad Hebr. vi. Rursum crueifigentes sibi met ipsis filiū dei, & ostentui habentes. Tertio tales ipse agunt in legē Christi, dicente B. Hieronymo in Sophoniā prophetā pri. q. i. Sacerdotes qui Eucharistiæ seruiunt, & sanguinē Dñi populis eius diuidūt, impie agunt in legem Christi, putantes Eucharistiam impcantis facere uerba, non uitā. & necessariā esse tm̄ solennē orōnem, nō sacerdotum merita. De quibus dicit. Sacerdos in quacunq; fuerit macula, nō accedat offerre oblationes dño. Quarto supradicti blasphemāt maiestātē Dñi. Vnde ii. Petri v. Qui post carnē in concupiscētiam immundiciæ ambulant, dñationemq; contemnūt. Deinde hi uero uelut irrationabilia pecora in captionē & perniciē in his q̄ ignorāt blasphemantes. & quo ad hoc dicit B. August. super Psal. cxliiii. Laudate dñm qm̄ bonus est, dicit. Si modū naturæ debitū imoderatiōe uoracitatis excedis, & uinolentia te ingurgites, quanta sibi laudes Dei lingua tua fouet, uita blasphemat. Hæc ille. Quomodo ergo auari, Simoniaci, luxuriosi, & aliis criminibus rei, in bonitate sentiunt de domino? eiusq; Sacramentis? cum infideliter nomen Dei despiciunt, panem eius polluunt, filium dei IESVM Christum sibi met crucifigunt, & ostentui habent, impie in legem Dei agunt, & dominationem contemnunt atque blasphemant.

I O H A N N I S H V S S I T Æ D E

Et patet, q̄ tales sunt, Clerus pestifer, sentiens infideliter de septem Sacramentis ecclesie, & de clauibus, & de aliis pertinentibus legi Christi. Et patet, q̄ dictum Doctorum, quorum dux pro tunc fuit Stephanus Paletz cū Stanislao, trahentes post se Petrū de Ikoyma, Iohannē Helia, Andream Bioda, Iohannē Hildesen, Matthæū monachum, Hermannū Heremitam, Georgium Botam, & Simonem Vuendam, positū pro materia dissensionis uerificabile est in Clero, criminaliter conuersante. Nam dicunt in principio sui scripti. Huius aut̄ dissensionis materia, ex parte quorundā de Clero pestifero est manifesta. Quia em̄ contra Cleri pestiferi crimina, sacerdotes Christi p̄dicarunt, ideo orta est dissensio, ex eo q̄ Clerus pestem scandali inferens populo, nolens pati p̄dicationem suā pesti contrariā, contra Euangeliū p̄dicātes, & pestem eorum sanare uolentes per uerbum Dñi, maliciose uolens p̄dicationem extinguere confurrexit. Sed dictorum Doctorū erat intentio, q̄ euangelizātes contra Cleri pestiferi malitiam, sentirent hæretice de clauibus Ecclesie, quod auxiliante Dño ad uitā suā tempora non probabunt.

Ecce falso impositos HVSSI TÆ articulos ab Hæreticorum Hæreticis Inquisitoribus.

C A P V T D V O D E C I M V M

AD honorem Domini IESV Christi, quem honorē & Christū p̄fati Doctores in suo scripto nullibi noiarūt, probat̄ ista conclusio. Subesse Romano Pontifici, omni humana creaturæ est de necessitate salutis. Patet ex hoc, q̄ nemo potest saluari nisi subit meritorie IESV Christo, sed ipse est Roman⁹ Pōtifex, sicut est caput uniuersalis ac cuiuslibet particularis ecclesie, ergo conclusio uera, Consequētia patet cum maiori, & minor patet ex supra dictis, & per illud pri. Petri ii. Eratis em̄ aliqñ sicut oues errantes, sed conuersi estis nunc ad pastorem & episcopū aiarum uestrarum. Et ad Hebr. vii. In tantum melioris testamenti, speciosior factus est IESVS, & alii quidem plures forsā sacerdotes secūdum legem, idcirco q̄ morte prohiberent̄ permanere. Hic aut̄ eo q̄ maneat in æternum, sempiternū habet sacerdotiū, unde & saluare in perpetuum potest, accedens per semetipsum ad dñm, semper uiuens ad interpellandum pro nobis. Talis em̄ decebat ut nobis esset

esset Pontifex, sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccato-
 ribus, & excelsior caelis factus, qui nō haberet quotidie necessitatē
 quemadmodū sacerdotes, prius pro suis delictis hostias offerre, de
 inde pro populi, hoc em̄ fecit semel se ipsum offerēdo. **E**cce iste est
 sanctissimus & Summus Romanus Episcopus & Pontifex, assistēs
 deo patri, & nobiscum existens, cū dicat Matth. ultimo. **E**cce ego
 vobiscum sum oībus diebus, usq; ad consumationem seculi. **C**hri-
 stus em̄ illa persona ubiq; est p̄sentialiter cum sit uerus deus, cuius
 proprium est ubiq; esse incircumscribibiliter. Ipse est episcopus q̄
 baptizat, & qui tollit peccata mundi, Iohā. pri. Ipse est qui matri **B**
 monia coniungit, sic ut homo non separet. Matth. ix. Quod deus
 cōiunxit homo nō separet. Ipse sacerdotes facit Apocalyp. i. Fecit
 nos regnum & sacerdotes. Ipse Sacramentū Eucharistiæ conficit,
 dicens Lucae xxii. Hoc est corpus meum. Ipse suos fideles cōfirmat
 Lucae xxi. dicēs. Dabo uobis os & sapiētia, cui nō poterit resistere &
 cōtradocere oēs aduersarii uestri. Ipse pascit oues suas uerbo & exē-
 plo, & sui corporis cibo. Oīa aut̄ ista ex parte sui facit indefectibili-
 ter, quia est Pōtifex sanctus, innocens, impollutus, segregatus a pec-
 catoribus, & excelsior caelis factus. Ipse est episcopus supreme tenēs
 super grege suo custodiā, quia non dormit, nec dormitat custodiēs
 Israel. Ipse est Pōtifex qui uiam facilem nobis p̄parauit ad patriā.
 Ipse est Papa, quia admirabilis princeps pacis, pater futuri seculi.
Ecce talis decebat ut nobis esset pōtifex, qui cū in forma Dei esset,
 non rapinam arbitratus est, esse se aequalē deo, sed semet ipsum exi-
 naniuit, formā serui accipiens, q̄ hūiliauit semet ipsum, factus obe-
 diens usq; ad mortem, mortem aut̄ crucis. Propter quod & de⁹ ex-
 altauit illū, & dedit ei nomen quod est supra oē nomen, ut in noīe
I E S V, omne genu flectat̄, caelestium, terrestrium & infernorum.
 Ad quod sequit̄ conclusio. Subesse Romano Pōtifici omni huma- **C**
 nā creaturæ, est de necessitate salutis. Sed non est alius talis pōtifex
 nisi ipse Dñs **I E S V S** Christus pontifex noster. Tū, quia nulli alii
 Pontifici, de necessitate salutis subest humanitas Christi, quia De⁹
 exaltauit illum, & donauit illi nomē, quod est esse eius dignissimū
 super omne nomen aliud, ut in noīe **I E S V** omne genu, oīs pote-

Stas flectat, sibi obediens, caelestium .i. angelorū, terrestriū omniū
 hominū, & inferorū .i. Diabolorū. Tum etiam, quia mater Chri
 sti est humana creatura, Iohannes Baptista, Petr⁹ Apostolus, cum
 aliis beatis, & tñ nulli illorū est de necessitate salutis, subesse alii ro
 mano Pontifici p̄ter Christum, cum iam salui facti sunt, quos nō
 potest Romanus Pōtifex soluere uel ligare. Nimis ergo Papa Cle
 mens suam potestaté laxauerat, mandans in sua Bulla angelis pa
 radisi, q̄ animā peregrinantis Romam pro indulgentiis, & decedē
 tis a purgatorio absolutam, ad gaudia perpetua introducant, iste
 em̄ uolebat, q̄ ad mandatum eius genu angelorū caelestiū flectere
 tur. & cum adiecit. Nolumus q̄ p̄na inferni sibi aliquatenus in
 fligatur. & sic ibi imperauit, q̄ potestas uel genu inferorum ad
 mandatū ipsius flecteret. Non sic p̄sumperūt Apostoli. Nam Ioā
 nes non mādare sed adorare uoluit, ante pedes angeli. Vnde Apo
 calyp. ultimo ait. Ego Iohannes cecidi ut adorare pedes angeli, &
 dixit mihi, Vide ne feceris, conseruus tuus sum, & fratrū tuorū pro
 phetarum, & eorū qui seruant uerba prophetiæ libri huius. Deum
 adora. Ecce magnus iste Apostol⁹ & propheta dilectus dei, qui sine
 dubio excessit modernos Papas, & p̄sertim Clementē mandātem
 angelis, non mandare uoluit aliquid angelo, sed cadēs uoluit ante
 pedes adorare, & sanctus angelus prohibuit, ostendens ei, q̄ debet
 adorare deum, Notandū aut̄ ex allegato textu Apostoli Hebr. vii.
 Plures facti sunt sacerdotes secundum legem, q̄ omnis Summus
 sacerdos legis ueteris, figurauit Christum, in omnibus factis suis le
 galibus. Ideo antonymatice & singulariter ipse dicitur summus sa
 cerdos & Episcopus animarum, & hinc illa multitudo sacerdotum
 & suorum officiorum fuit in Christo unico consummata, ut docet
 Apostolus. Et hæc ratio quare Apostoli non uocauerunt se Pa
 pas sanctissimos, capita uniuersalis ecclesiæ, uel Vniuersales Ponti
 fices. Sed habendo secum Summum Pontificem usq̄ ad consum
 mationem seculi, uocarunt se seruos Christi, in tribulatiōe socios,
 & ministros ecclesiæ. Vnde illa sancta consuetudo seruata fuit tem
 pore Beati Gregorii, & ex Decreto distinctione nonagesima secun
 da. Ecce inquit in præfatione epistolæ dixistis superba appellatio

nis uerbum, Vniuersalem me Papam dicentes imprimere cura-
 stis, q̄ peto, mihi dulcissima sanctitas uestra ultra non faciat, quia
 uobis subtrahitur, quod alteri plus q̄ ratio exigit, prabet. Ego non
 uerbis quero prosperari, sed moribus, nec hominem esse deputo,
 in quo fratres meos honorem suum perdere cognosco. Meus nāq̄
 est honor uniuersalis ecclesiæ, meus honor est fratrum meorū so-
 lidus uigor. Tūc ego honoratus sum, cum singulis quibusq̄ honor
 debitus non negatur. Si enim me uniuersalem Papam uestra san-
 ctitas dicit, negat se hoc esse, q̄ me fateſ uniuersum. Sed absit hoc,
 recedant uerba, quæ unitatem inflant, charitatem uulnerant. Ex
 uerbis itius sancti Papæ elicitur, q̄ faciliter inflatur, qui sanctissi-
 mus pater forte existens in crimine appellat, & appellans propter
 auaritiā adulationis percutitur, uel ex ignorantia mentitur. Vn-
 de notabiliter dicit Gregorius. Ego, inquit, non uerbis quero pro-
 sperari, sed moribus. Non sic heu quarunt Moderni Pontifices,
 qui sine uirtutum moribus, in nudo nomine gloriantur, fingen-
 tes, q̄ ratione officii uel dignitatis ecclesiasticæ, ipsis nomen com-
 petet sanctitatis. Sed si hoc haberet rationem, tunc Iudas debuis-
 set uocari sanctus apostolus. Sed benedictus sit Dominus, qui ad re-
 mouendum palliationem, dixit discipulis Iohannis sexto. Nonne
 ego uos duodecim elegi, & unus ex uobis diabolus est. Et hæc dixit
 antequam tradidit Scariotis suum magistrum. Vnde sancti uiri
 quanto magis laudantur ab hominibus, tanto magis se humiliāt,
 & magis timore mentem deprimūt, ne laus deiiciat a merito ma-
 gis digno. Vnde Act. Petrus Christi Apostolus per nuncios uoca-
 tus ad Cornelium gentilem transit humiliter, & dum uenisset ad
 Cornelium, obuius ei uenit Cornelius, certificat⁹ per angelum de
 sanctitate Petri adorauit ad pedes Petri. Et Petrus a deo doct⁹ de
 Cornelio, & certus ex reuelatiōe de beatitudine sua, nō permisit
 Cornelium ad pedes suos decumbere, ut faciunt Moderni Ponti-
 fices, in quibus scintilla non cernitur sanctitatis, immo sape con-
 scii sui criminis de ueneratione ipsis exhibita, magis pōpant, &
 si Titulus pompositatis omittitur, mox iracundia quatiuntur.

Et illam superbiam Conciliū Aphricanū uolens extinguere Dist. xcix. dicit. Primæ Sedis Episcopus non appelletur princeps sacerdotum, aut Summus Sacerdos, aut aliquid huiusmodi. Sed tñ primæ Sedis Episcopus, Vniuersalis aut, nec Romanus Pötifex appelletur. Proscripta sunt iam hæc oīa ex pompa, adulatione & ex auaritia, & in simplicibus ex seductione cæca. Redeundo ergo ad nostrum Summū Pontificem Christum I E S V M humilimum, qui Lucae xiiii. præcipit uocato ad nuptias, recumbere in nouissimo loco, confiteamur sibi iuxta suum præceptū Lucae xvii. q̄ serui inutiles sumus. Ait enī. Cum feceritis oīa q̄ præcepta sunt uobis, dicite, Serui inutiles sumus. Cum enī præcepta implentes ipsi Summo Pontifici anīas nostras humiliauerimus, dato per possibile, q̄ nostri Pötifices sint fures & latrones. Ipse Episcop⁹ animarum nostrarum, nobis in necessariis ad salutem non deficiet, sed uere pius Pastor pascet, custodiet & nutriet oues suas.

CAPVT TREDECIMVM

APONUNT ulterius præfati Doctores in scripto. Romanæ Ecclesiæ Papa est caput, corpus uero Collegium Cardinalium, existentes ueri successores, principes Apostolorū Petri & collegii aliorū Apostolorū Christi in officio ecclesiastico, cognoscendi & diffiniēdi uniuersā materiā catholicā & ecclesiasticā, errores circa illam corrigendi & purgandi, atq; in uniuersa illa materia, curam habendi oīm illarum ecclesiarum, & uniuersorum Christi fidelium. Cum pro regimie ecclesiæ per uniuersum mundū, oportet semper manere huiusmodi manifestos ueros successores, in tali officio, principis Apostolorū Petri & collegii aliorum Apostolorū Christi. Nec possunt iueniri uel dari super terrā alii tales successores, q̄ Papa existens caput, & collegium Cardinalium existens corpus ecclesiæ Romanæ supradictæ. Istæ nugæ multum lōgæ, q̄ æstimo processerunt secundū maiore partem de capite Stanislai, percussi & territi a Romana curia, implicant multa puncta. Pro quibus noto, q̄ in eorum scripto Ecclesia capis pro oībus Christianis uiuantibus, uidentur innuere hoc, dum dicunt cōmunitas Cleri in reg

no Bohemiæ, nedum cū cōmunitate totius Cleri in mūdo, sed etiā totius Christianitatis, semper sentit fideliter & credit sicut Romana ecclesia. Vel secundo Romanī ecclesiā uocant ipsi Doctores solum Papam cum Cardinalibus, dum dicunt, q̄ credūt sicut Romana ecclesia, & nō aliter, cuius Romanæ ecclesiæ Papa est caput, corpus uero collegium Cardinaliū, istis æstimo solum modis in scripto suo Doctores ecclesiam denotarunt. Suppono, q̄ Papa significet illum spiritualiter Episcopū, qui gerit altissime & similime uicem Christi, sicut fecit Petrus post ascensionē. Si aut̄ uocet̄ Papa quācūq; persona, quam occidentalis ecclesia acceptat pro Romano Episcopo, ad capitaliter decidendū causas ecclesiæ, ad p̄cipiēdum fidelibus quicquid uoluerit, abusus est termini, quia secundū hoc ī casu oporteret concedere, q̄ Laicus rudissimus & femella, uel hæreticus & Antichristus foret Papa. Patet, nam Constantinus secundus fuit Laicus rudis, qui subito ordinatus sacerdos, ambitione Papa effectus, depositus est, & oīa q̄ ipse ordinauit exordinata fuerūt circa annum Dñi DCC. VII. Et idem patet de Gregorio, qui cum rudis literarū esset, alterū secum consecrauit, quo facto populo displicente, superductus fuit tertius Papa, quibus inter se altercantib⁹ Imperator Romā ueniens ipsos deposuit, & alium solum ordinauit. De femella patet in Agnete, quæ uocata est Iohannes Anglic⁹, de qua scribit Cestrensis lib. v. cap. iiii. Quædam foemina sedit in Papatu duobus annis & mensibus quinq; post Leonē, hæc dicit̄ fuisse puella Agnes uocata, natiōe Mogūtina, a suo amasio Athenis in habitu uirili adducta, & Ioannēs Anglicus noīata, quæ in diuersis scientiis sic profecit, q̄ Romam ueniens magnos magistros habēs auditores, triuium legit. Demum in Papā electa, per suū amasium impregnat̄. Et dum Lateranensem ecclesiā ab ecclesia Petri pergeret, angustiata pariendi doribus inter Colosseū & S. Clementem peperit, & postmodū ibi fuit mortua & sepulta, & hinc dicitur Papam hanc uiam cōiter deuitare, unde non ponit̄ in Catalogo Paparum. De hæretico patet in Papa Liberio, de quo scribit Cestrensis lib. iiii. q̄ iussu Constantii exulat tribus annis, quia Arrianis fauere noluit. Clerus Romanus interim ordinauit Fœlicē Pa-

B

C

I O H A N N I S H V S S I T Æ D E

pam qui celebrato Cōcilio, duos presbyteros Arrianos Vrsacium & Valentem condemnans, eiecit, hoc audito, Liberius ab exilio reuocat, qui exilii diuturnitate deuictus, & papatus resuscitatione exhilaratus, ad hæreticam prauitatē cōsensit, & Fœlice deiecto, ecclesiam Petri & Pauli & Laurentii tenuit uiolenter, ita ut Clerici & sacerdotes Fœlici fauentes, Liberio non prohibēte, in ecclesia trucidarent, & Fœlix martyrizaret. Et tunc de Antichristo patet, quia omnis Papa uiuens cōtrarie Christo, sicut & quilibet homo perversus, dicit cōiter Antichristus, iuxta illud Ioan. ii. Antichristi multi facti sunt. Nec negare pertinaciter audebit fidelis, quin possibile est, quod homo peccati possit sedere in loco sancto. De quo Saluator prophetat Matth. xxix. dicens. Cum uideritis abominationē desolationis quæ dicta est a Daniele propheta in loco sancto &c. Apostolus ii. ad Theffaloniceos. v. Ne quis uos seducat ullo modo, quoniam nisi uenerit discessio primum, & reuelatus fuerit homo peccati, filius perditionis, qui aduersus & extollit super omne quod dicitur deus, aut quod colitur, ita ut in templo dei sedeat, ostendens se tanquam ipse sit deus. Et patet per Chronicas, quomodo inoleuit Papalis dignitas. Nam Constantinus Imperator circa annum Domini CCC. I. precepit, quod Summus episcopus ab omnibus Papa uocaretur, & in dotatione succreuit etiam illud nomen. Phoca etiam Imperator circa annum Domini DC. hoc idem ex Cleri instantia confirmans, ut legitur in suis Annalibus. Unde narrat Cestrensis li. iiii. ca. xiiii. Quomodo excellentia Romani imperii adiuuerit Papatum sui pontificis super alios. Nicena inquit Synodus, hoc contulit priuilegium Romano pontifici, ut sicut Augustus præ cæteris regibus, ita Romanus Pontifex haberetur Episcopus, & Papa principalis pater uocaretur. Origo autem illius nominis & excellentiæ fuit in dotatione ecclesiæ, ut specificat Decretum xcvi. Dist. Constantinus. His notatis pro remouenda reuocatione suppono, quod doctores notent in suo scripto per Romanam ecclesiam illam ecclesiam, de qua Saluator dixit ad Petrum. Super hanc petram ædificabo ecclesiam meam, Sic enim ut dictum est cap. vii. Sancti & Decreta uocant sanctam Romanam ecclesiam, ut Dist. xxi. C. Quamuis & xxiiii. q. i. C. A. recta. & xxiiii. q. i. c. Hæc est fides, & in Clemētinis

de Iureiurando dicit. Romani principes orthodoxa fidei professores Sacrosanctam Romanam ecclesiam cuius caput est Christus redemptor noster, ac Romanum Pontificem eiusdem redemptoris Vicariū feruore fidei ac clara deuotionis prōptitudine uenerantes. Et in sexto. Alma mater ecclesia. Et in Extrauagante Bonifacii viii. Sācta Romana ecclesia, & aliis dictis alibi positis & superius allegatis. De his ergo indoctorum nugis, cōcipio ista puncta. Primum Papa est caput sanctae Romanae ecclesiae. Secundū Collegiū Cardinaliū est corpus sanctae Ro. ecclesiae. Tertiū Papa est uer⁹ successor principis Apostolorum Petri. Quartum Cardinales sunt ueri successores collegii aliorum Apostolorum Christi. Quintum pro regimine ecclesiae per uniuersum mundū, oportet semper manere hmōi manifestos ueros successores in tali officio principis apostolorum Petri & aliorum apostolorum Christi. Sextum, non possunt inueniri uel dari supra terram alii tales successores, q̄ Papa existens caput, & collegium Cardinalium existens corpus ecclesiae Romanae. Contra omnia puncta sex iam posita arguitur in compendio. Omnis ueritas in religione Christi sequenda, & solum ipsa uel est ueritas a sensu corporeo cognita, uel ab intelligentia infallibili inuenta, uel per reuelationē cognita, uel in diuina posita scriptura. Sed nullus sex punctorum est ueritas a sensu corporeo cognita, uel ab intelligentia infallibili inuenta, uel per reuelationem cognita, uel in diuina posita scriptura. Igitur nullus sex punctorum est ueritas in religione Christi sequenda. Maior patet per Beatū August. in Enchir. iii. ubi sic loquit. Hæc em̄ maxime imo fere sola in religione sequenda sūt, his qui cōtradicit, aut oīno a Christi noīe alien⁹ est, aut hæretic⁹. Et sequit. Hæc sūt defendēda rōne, uel a sensib⁹ corporis ichoata, uel ab itelligētia mētis inuēta. Quæ aut̄ nec corporeo sensu experti sum⁹, nec mente assequi ualuimus, nec ualem⁹ eis sine dubitatione credenda sunt testibus, a quibus ea q̄ diuina uocari iam meruit scriptura confecta est, qui ea siue per corpus siue per animum diuinitus adiuti uel uidere, uel etiam prouidere poterunt. Hæc Beatus Augustinus. Minorem aut̄ Doctores improbare nō possunt, nec aliquis sex punctorū fuerit eis diuinitus reuelatus.

Nam nec ex sensu corporeo, nec ex ratione, nec ex diuina scriptura
 patent illa puncta, imo uidentur Doctores tradendo illa puncta in au-
F toritatem ut eis credatur, esse anathema, per illam autoritatē Augu-
 stini, quam adducunt ipsi in suo scripto. Si quis aliquas scripturas
 propter has, quas Catholica ecclesia recepit, uel in autoritatē esse ha-
 bendas tradidit, fuerit ueneratus, Anathema sit, patet, quia ipsi tra-
 diderunt proprias scripturas in autoritatē ut eis credatur, & illas scri-
 pturas catholica ecclesia non recepit, cum nec in lege diuina, nec
 in iure Canonico sint positæ. Igitur sequitur, quod ipsi doctores sunt ut sic
 Anathema, & patet, quod non est eis quo ad illa puncta adhibenda fi-
 des religiosa, nisi ipsa probauerint euidenter, uel fundauerint in sa-
 cra scriptura, uel uiuaci ratiōe, cum dicat Augustinus ad Hieronymum
 in epistola. Ego solū eis scriptoribus, qui iam Canonici appellantur,
 didici hunc honorem timorēque deferre, ut nullum eorū scribendo
 errasse audeam credere. Alios autē ita legam, ut quālibet sanctita-
 te, quanta uel doctrina polleant, nō ideo uerum putem, quia ipsi ita
 senserunt, sed quia Canonicas uel probabiles rationes, quod a ue-
 ro non abhorreat, persuadere poterūt, Dist. ix. Ego solum. Cum er-
 go ipsi Doctores non sint auctores scripturæ sacræ, dato quod sancti-
 tate prepolleant, non ideo putandū est fidelibus ut uerum, quod ipsi
C sentiunt, nisi per alios auctores scripturæ uel canonicas uel probabiles
 rationes persuaserint, quod a uero non deuiant illa puncta. Tūc similiter
 ad punctum Papæ caput ecclesiæ Romanæ semper tenendo uni-
 formiter, quod ecclesia Romana est sponsa Christi ædificata super Chri-
 sto, aduersus quam non possunt portæ inferi prevalere. Arguitur sic.
 Nullus Papa est persona dignissima ecclesiæ catholice propter Chri-
 stum, igitur nullus Papa est caput illius ecclesiæ catholice propter Chri-
 stum. Sequitur, quod nullus sine reuelatione assereret rationabiliter de
 se uel de alio quod esset caput ecclesiæ potestatis sanctæ, quāuis bene
 uiuendo debet sperare, quod sit membrum sanctæ ecclesiæ catholice
 sponsæ Christi. Vnde circa hoc non debemus contēdere de inesse
 quod iste quicumque conuersans nobiscum sit caput particularis ecclesiæ
 sanctæ, sed supponere ex operibus, quod si est superior regens sanctam
 particularē ecclesiam, tunc est superior in illa particulari ecclesia,

q̄ debet supponi de Romano Pontifice, nisi opera contradicant, quia Saluator dixit, Attendite a falsis prophetis, qui ueniūt ad uos in uestibus ouium, intrinsecus aut sunt lupi rapaces, a fructibus eorum cognoscetis eos. Matth. xi. & Ioan̄. x. dicit. Operibus credite. Item non oportet credere, q̄ iste quicumq; Romanus Pontifex sit caput cuiuscunq; particularis ecclesie sancte, nisi Deus eum p̄destinauerit, patet, quia aliter oporteret Christianam fidem falli & christianum fateri mendacium, cum ecclesia decepta fuerit in Agnete, & Deus admisit propter suos, sine dubio in melius, ut nō statim qui in Papam eligē, pro sancto uel pro tali ut p̄tendit absq; formidine habeat. Vnde optarem q̄ Doctores docerent populū publice si toto Clero tunc uiante, & aestimante q̄ habent uerum Papā, ipsa Agnes fuit caput romanae ecclesie. Vel si tunc ecclesia fuit ὁ κεφαλος, noīe Papae per biennium & per quinque menses in militante ecclesia existente, unde possunt fideles concipere, q̄ sicut nō est de substantia fidei καθολικῆς credere explicite, q̄ iste Liberius, Ioannes Bonifacius, Clemens uel Urbanus sit p̄destinatus, uel membrū sanctae matris ecclesie iuxta sententiā dictā superius. Sic nec est de necessitate salutis oīm Christianorū secum conuersantiū, ut explicite credant ipsū esse caput cuiusq; ecclesie, nisi facta & uita euangelica euidentius moueant ad credendū. Nimia eīn p̄sumptio foret asserere, q̄ sumus capita cuiuscunq; particularis ecclesie, q̄ foret pars sanctae matris ecclesie. Quomō ergo p̄sumat aliquis nostrū sine reuelatione asserere de se uel de alio, q̄ sit Caput, cum Ecclesiast. ix. uere dicit, q̄ nemo scit utrum sit dignus amore uel odio, quō ad p̄destinationem. Item si inspicimus ad sensum & motum, quos in subditos influimus, & ex alio latere ad speculum scripturae, per quam totā uitam nostrā regularem, eligeremus potius uocari serui & ministri ecclesie, q̄ capita, cum notum sit, si non facimus officium capitis, non sumus capita, quia secundum August. in li. de decem chordis. Maritus peruersus, nō est caput uxoris suae, multo magis Papa ecclesie, si a Christo degenerat, non est caput illius particularis ecclesie. Vnde postq̄ August. ostenderit, q̄ foemina uere Christiana debet dolere de fornicatione uiri, nō propter car

O vos
adulteri
hic hic
notate

nem, sed propter charitatē & castitatem debitam uiro Christo, dicit consequēter, q̄ Christus loquitur in cordibus bonarum fœminarū, ubi uir non audit, dicēs. Dole de uiri tui iniuriis, sed noli imitari, quin potius ipse te imitef ī bono. Nā in eo q̄ malefacit, noli eum putare caput tuum, sed me dñm tuum, & probat hoc debere fieri. Si, inquit, in hoc q̄ malefacit caput est, & sequaturū est corp⁹ caput suum, eunt ambo in p̄cipitium. Vt aut̄ Christianus non sequatur malum caput suum, teneat se ad caput ecclesiæ Christum, huic debens castitatem suā, huic deferēs honorē, absens sit uir priuat⁹, p̄sens sit uir matri ecclesiæ copulatus. Benedictum ergo sit caput, ecclesiæ Christus, qui non potest a sua sponsa, quæ est corpus eius mysticum separari, qualiter Papæ per hæresim, ab ipsa ecclesia fuerunt sapius separati. Sed dicunt aliqui ex p̄fatis Doctoribus, q̄ Papa est caput ecclesiæ militantis corporale, q̄ oportet semper hic esse cum ecclesia, Christus aut̄ non est sic caput corporale. Hic dicit, q̄ eadem difficultas eis restat ad probandū primam partē. Nā restat eis probare, q̄ Papa sit caput ecclesiæ sãctæ, q̄ non p̄barūt. Et tunc restat prius probare, q̄ Christus non sit caput corporale ecclesiæ militantis, cum Christus sit persona corporalis, quia homo qui est caput militantis ecclesiæ, qui Christus est oībus diebus cū sua ecclesia usq; ad consummationē seculi p̄sentialiter, secundū quod est persona diuina. Similiter ē per gratiā, dans corpus suū ecclesiæ ad manducandū sacramentaliter & spiritualiter, quō non magis est nobis p̄sens ille sponsus, qui est caput ecclesiæ, q̄ Papa qui a nobis distat per CC. miliaria, non ualens nobis per se influere sensum uel motum, quod est Capitis officium, sufficeret ergo dicere, q̄ Papa Vicarius Christi, & bene sibi esset, si esset fidelis minister p̄destinatus ad gloriam Capitis.

CAPVT XIII.

A SECUNDVS punctus est iste. Collegium Cardinaliū est corpus sanctæ Romanæ ecclesiæ. Si sic, Igit̄ collegium Cardinaliū est sancta Romana ecclesia, tenet consequentia per id Apostoli ad Ephes. pri. Ipsum dedit caput supra oēm ecclesiā, quæ est cor

pus ipſius. Et cum eccleſia, q̄ eſt corpus Chriſti myſticū, non poteſt
 damnari, dicente Chriſto Matth. xvi. Super hanc pet. a di. ec. meā
 & portā inf. non p̄ual. aduer. eam, ſequit̄, q̄ Collegiū Cardinaliū
 non poteſt damnari, & cum iſtud conſequens ſit falſum, uel mini-
 me Doctoribus dubiū, ſequit̄, q̄ in illo puncto falſum uel dubiū po-
 ſuerunt doctrinaliter tanq̄ uerū, ſed quis fructus Chriſticolas ſic
 docere? Item collegiū Cardinalium uel eſt uerū corpus eccleſiæ
 ſanctæ Romanæ, uel fictum, non ſecundū, iuxta Doctores ergo pri-
 mum, & per conſequens collegiū id eſt ad gloriā p̄deſtinatū, & cū
 doctores nō reuelationē p̄deſtiationis de illo collegio, ſequit̄, q̄ nō
 debuerūt aſſerere, q̄ ipſū collegiū ſit corp⁹ ſanctæ Ro. ec. Itē corp⁹
 ſan. ro. eccleſiæ ſūt oēs p̄deſtiati, qui nō ſūt ſolū id collegiū. Prima
 pars patet per id Apoſtoli qui i persona p̄deſtimatorū dicit Ro. xii.
 Multi unū corpus ſumus in Chriſto. Et pri. Corinth. xii. oſtendens
 unitatē corporis eccleſiæ, nō ponit Apoſtolorū collegiū eſſe corp⁹
 eccleſiæ. Sed dicit quosdā de⁹ poſuit in eccleſia primo Ap̄ſos, ſcdo
 p̄phetas, tertio doctores, de iñ uirtutes, exinde gr̄as curationū &c.
 & faciēs cōparationē corporis eccleſiæ & mēbrorū ei⁹ ad corp⁹ na-
 turale hoīs, ita dicit. Sicut em̄ corp⁹ unū eſt, & mēbra hēt multa, oīa
 aut̄ mēbra corporis cū ſint m̄lta, unū corp⁹ ſūt. Ita & Ch̄s ſcilicet
 unū eſt, q̄a una p̄ſona cū ſanctā ſua eccleſia, q̄ eſt corp⁹ ei⁹. Et ſcda
 pars, q̄ illi oēs p̄deſtinati nō ſunt illud collegiū, manifeſta ē de ſe,
 meli⁹ ergo dixiſſent doctores, q̄ Ch̄s eſt caput ſanctæ Ro. eccle. &
 ſinguli p̄deſtinati mēbra, & oēs ſimul corp⁹ quod ē eccleſia, q̄ q̄ di-
 xerūt, q̄ Papa ē caput Ro. eccle. & collegiū Card. corp⁹, ſic em̄ con-
 cordaſſent cū Ap̄ſo & cū ſanctis in pri. cap. allegatis, & p̄fertim cū
 B. Auguſt. q̄ li. iiii. de doc. Ch̄iana ait. Nō em̄ reuera corp⁹ dñi eſt
 quod cū illo nō manebit in aternū. Si ergo Cardinaliū collegium
 non manebit cū Chriſto in aternū, quod mihi eſt abſconditū, quō
 eſt corp⁹ ſanctæ Ro. eccleſiæ ſiue Ch̄i? Si ſiter quō Papa cū p̄fato **B**
 collegio eſt ſanctā Ro. eccleſia, q̄ non poteſt a portis inferi ſupera-
 ri? Dicam⁹ ergo nos ſecurius cū B. Auguſti. qui in prologo ſuper
 Pſal. lxxix. ſcil. ſuper illo Qui regis Iſrael intēde, dicit. Deniq; hoc
 teſtimonio, & Chriſtum & uineā conſiteſ, hoc eſt caput & corpus,

regem & plabem, pastorem & gregem, & totum oim christianorū
 mysterium Christum & ecclesiā. Ecce sancta ecclesia Doctor aliā
 nobis ostendit ecclesiā sanctam cum capite, q̄ Doctores qui sine
 scriptura dicunt corpus sancta Romanæ ecclesiæ esse collegium
 Cardinalium, cui collegio bonum esset, si partes eius forent mem
 bra sancta ecclesiæ IESV Christi. Et pensare deberemus quō ipse
 B. Augusti. timuit Christum uocare hoīem dñicum, ex eo, q̄ eius
 sensus nō patet ex scriptura, tātō magis timēdū est aliquē chīanū
 uocare caput sctæ militatis ecclesiæ, ne forte blasphemet Christ⁹
 cui hoc nomen ex Trinitatis concilio tanq̄ sibi proprium est ser
 uatum, quomodo ergo Doctores sine ostensione scripturæ docent
 q̄ Papa sit caput illius sancta ecclesiæ & collegium corpus? cū suf
 ficiat fidei Christiano, cum fide formata & perseuerantia pro fide
C articuli de ecclesia credere catholica, q̄ sit una uniuersitas fidelīū
 p̄destinatorum saluanda, uirtute meriti Christi, qui est caput illi⁹
 ecclesiæ sancta catholica, licet non explicite descēderit ad aliquē
 eius Vicarium, quem cognosceret capitalem. Sic em̄ multi salui fa
 cti sunt in Iudæa, in Asia, in æthiopia credētes in Christum, secun
 dum doctrinam Apostolorū, non recognoscentes explicite Petrū,
 immo uel explicite credentes de Petro sicut nec audierūt aliquid
 de ipso. ¶ Tertius punctus est iste. Papa est manifestus & uerus
 successor principis Apostolorum Petri, de isto dictum est cap. vii.
 prope finem. Dicit tñ adhuc, q̄ istum punctum Doctores non pro
 barunt. Et quia Vicarius debet gerere uicem superioris, a quo ac
 cepit uicariā potestatem, ergo oportet q̄ immediatius illi cuius ui
 cem gerit in operibus conformet, nam alias potestas in eo frustra
 retur. Tunc ex illo format argumentū. Illius est homo Vicarius
 cuius uicem gerit, & a quo procuratoriā ptātem legitime accipit.
 Sed nemo uere gerit uicē Christi uel Petri, nisi sequat eū ī morib⁹
 cū nulla alia seq̄la est pertinētior, nec aliter a Deo recipit procura
 toriam ptātem, Igit̄ ad id officium uicariū requirit̄ & morum cō
 formitas, & instituentis autoritas. Si ergo Papa est homo humi
 limus, mundanos honores & lucrum seculi paruipendens, si est pa
 stor trahens a pastu uerbi Dei nomen, de quo pastu Petro dixit do

Quid sit
 credere
 ecclesiā
 catholicā

minus, Pasce oues meas Iohañ. xxi. Si pascit oues uerbo & uirtutū exemplo, factus forma gregis ex animo, ut docet Pet. pri. Pet. v. Si est mitis, patiens, castus, & in ministerio ecclesiæ laborans anxie & solicite, arbitrans oīa mūdi tēporalia ut stercola, tunc sine dubio est uerus Vicarius IESV Christi manifestus Deo & hoībus, quan- **D**
tum ad iudiciū externū sensuale. Si autē uiuit istis uirtutibus cō-
trarie, cum non sit Christi comunicatio ad Belial. ii. Corinth. vi.
Et qui non est mecum contra me est, ait Christus Matth. xii. quō
est uerus Christus uel Petri Vicarius? & nō magis Antichristi Vi-
carius, obuians Christo in moribus & in uita. Vnde Christus Pe-
trum dū fuit sibi in uoluntate & uerbis contrarius Matth. xvi. post
promissionem datiōis clauium, uocauit Sathanā .i. aduersantem
dicens. Vade post me Sathana, scan salū mihi es, quia non sapis ea
q̄ Dei sunt, sed ea q̄ hoīm. Si ergo Petrus primus Christi Vicarius
ab ipso electus, & ecclesiæ spiritualiter deputatus, uocat⁹ est a Chri-
sto Sathanas, qui ex affectu dilectiōis carnalis dissuadebat ei mor-
tis subire supplicia, cur alius in uita Christo amplius cōtrarius nō
dicere uere Sathanas? & per consequens Antichristus, uel eius Vi-
carius, uel minister p̄cipuus Antichristi? Vnde dicit B. Bernard⁹
super Cañ. Egressa est iniquitas a senioribus iudicib⁹ tuis dñe, qui
uident⁹ regere populum tuū. Heu heu dñe deus, quia isti sunt in per-
secutiōe tua primi, qui uident⁹ in ecclesia tua primatū tenere & re-
gere principatum. Item omnes amici & oēs inimici, omnes neces-
sarii, & oēs aduersarii, omnes domestici, & nulli pacifici, oēs quæ sua
sunt quærunt, ministri Christi sunt, & seruiunt Antichristo. Ecce q̄
plane iste sanctus ostendit quō mali Prælati fiste sunt amici dome-
stici & ministri Christi. Sed uere sunt inimici Christi, & ministri
Antichristi. Item August. supra Iohañ. ostendens qui non sūt ue-
ri pastores, sed mercenarii dicit, et probat⁹ viii. q. i. Sunt in ecclesia
quidam p̄positi, apostolus Paulus dicit, sua quærentes, & non quæ
IESV Christi. Quid est ergo sua quærentes? nō Christum gratis
diligentes, non Deum propter seipsum quærentes, temporalia cō-
moda sectantes, lucris inhiantes, honores ab homibus appetentes.
Hac qñ amant⁹ a Præposito, & propter hoc serui Deo, quisquis ta-

lis est mercenarius est, inter filios se non cōputet. De talibus em̄ & Dñs dicit. Amen amen dico uobis receperunt mercedē suā. Vnde ipse August. dicit, q̄ sicut Petrus apostolus gessit typum oīm bonorum & p̄sertim Episcoporum. Sic Iudas oīm gessit figurā malorū, & specialiter Sacerdotū. Vnde super Iohañ. super illo uerbo Iohañ. xii. Pauperes em̄ semper habebitis uobiscum, me aut̄ non semper habebitis, dicit. Quid sibi uult? quō intelligendū est? me non semper habebitis, Nolite expauescere Iudæ dictum est, quare ergo nō dixit habes? sed habetis, quia non est unus Iudas, unus malus, corpus malorum signat, quomodo Petrus bonorū. Infra. In Petri persona signati sunt in ecclesia boni. Iudæ persona signati sunt in ecclesia mali. Ipsis dictum est, me aut̄ nō semper habebitis. Quid est non semper, & quid est semper? Si bonus es, si ad corpus pertines, quod signat Petrus habes Christum, & in p̄senti & in futuro. In p̄senti per fidem, in p̄senti per signum, in p̄senti per baptismatis Sacramentum, in p̄senti per altaris cibū & potum. Habes Christū in p̄senti, sed habes semper, quia cum hinc exieris, ad ipsum ueniens, qui dixit latroni, hodie mecū eris in Paradiso. Si aut̄ male uersaris uideris in p̄senti habere Christum, quia intras ecclesiā, signas te signo Christi, baptisaris baptismō Christi, misces te membris Ch̄i, in p̄senti habes Christum, sed male uiuendo non semper habebis, Hæc Augustinus, ostendens q̄ ueri Vicarii Petri sunt iusti, & Iudæ Scariothis sunt Vicarii mali, & p̄sertim sacerdotes auari, hypocritæ & blasphemi. Et idem ostendit super illo Psal. Deus laudē meā ne tacueris. Et Ambrosius xxii. q. ultima dicit. Cauete fratres mendacium, infra mendaciū nanq; est Christianum se dicere, & opera Christi non facere. Mendacium nanq; est episcopum, sacerdotem, uel clericum se profiteri, & contraria huic ordini operari, & ii. q. i. Omnes p̄lati non pro Prælatis habent, nomen enim non facit Episcopū, sed uita. Et Distinc. iiii. sub Rubrica. Non est uere sacerdos qui nominatur sacerdos. Et Chrysoft. Multi sacerdotes & pauci sacerdotes. Ecce ex his & ex aliis positis ostenditur, q̄ non est Papa

manifestus & uerus successor principis Apostolorum Petri, si uiuit moribus contrariis Petri, & si quarit auaritiam, tunc est Vicarius Iudæ Scariothis, qui amauit mercedem iniquitatis, uedens Iesum Christum. Et pari euidencia Cardinales non sunt manifesti & ueri successores collegii aliorum Apostolorū Christi, nisi uixerint more Apostolorū, seruantes mandata & consilia domini IESV Christi. Si em̄ ascendunt aliunde q̄ per ostium domini IESV Christi, tunc sunt fures & latrones. Sicut pronunciat ipse Saluator, de omnibus talibus dicens. Quotquot uenerūt fures sunt & latrones. Ioānis decimo, Quicumq; ergo dicunt se fore ueros & manifestos Christi Vicarios, scientes se fore in crimine, mentiūtur. Ideo dicit Apo. quomodo illi de Synagoga Satanæ dicunt se esse Iudæos, & nō sūt sed mentiuntur. Vnde si Cardinales ecclesiastica beneficia cōgregant, & commutāt, & pro eorum uenditione pecuniam per se uel per alios acceptant. Et sic bona pauperum uoluptuose deuorant & consumunt. Sed nec faciunt miracula, nec uerbum Dei populo prædicant, nec deuote orant, & nec supplent uicem Diaconorum, quos constituunt Apostoli Actuum sexto, quia nec faciunt eorum officia, nec uiuunt eorum uita, in quo rogo sunt Vicarii Apostolorum? Nunquid in hoc q̄ beneficia congregant? uel tanquam Giezi munera captant? uel q̄ ualde mane accedunt ad Papæ præsentiam, in apparatu superbissimo, cum sumptuosa equitatus familia, non propter loci distantiam, uel difficultatem itineris, sed ad ostendendam magnificentiam suam mundo, & contrarietatem Christo cum suis Apostolis, qui pedestres in habitu humili circumierunt ciuitates, uillas, & castella euangelizando regnum Dei. Nunquid etiam in hoc sunt Apostolorum Vicarii ueri & manifesti? q̄ permittunt se ab hominibus cum genu inflexione uenerari? uel q̄ uisitantibus exteris Papam cingunt, q̄ ipso sedēte in altum in ornatu splendido, etiam usq; ad pedes, immo ultra sedem extenso, q̄ flexis genibus humiliter petant pedū oscula beatorū, quasi ipsi patris Papæ sanctitas, usq; ad plantā pedis ebulliret.

Sed nunquid ab illis pedibus infirmi accipiunt sanitatē? Christus enim pertulit, sed non p̄sumpsit pedes suos osculari a fœmina, ut patet Lucae vii. quia deuota contritio & pedum Christi hoc est pauperum curatio & lotio delent crimina uiatoris. Neutri uero parti illud osculum proficit ad salutem, nam osculans ex culpanda auaritia, uel timore aut adulatione, uel caca deceptus deuotiōe, oīno culpabit̄ magis solícite uel reuerentius, flectens genua & accedens ad pedes q̄ faceret coram sacramento corporis Saluatoris. In osculato uero Papa est oīno culpabile, quia non potest æquari Christo

K ut tantam dignitatem recipiat. At Apostoli habebāt in memoria Christi uerbum Lucae xiiii. Cum uocatus fueris ad nuptias, nō discumbas primo loco, ne forte honoratior te inuitatus sit ab illo, & ueniens is qui te & illum inuitauit, dicat, *A mice da huic locum*, & tunc incipiens cum rubore lo cū nouissimū tenere. Constat aut̄ ex dictis sanctorum q̄ Christus loquit̄ de uocatione, de locatione, & de cœnatione spirituali, non corporali, cum per nuptias intelligit̄ sponsatio Christi & Ecclesiæ, quæ perpetuitate complebit̄ in cœna nouissima. Ad has quidem nuptias multi sunt uocati, pauci uero electi, ut loquit̄ Christus Matth. xxii. Ille aut̄ recumbit in loco nouissimo, qui pie putat se minimū electorū, sicut Aposto'us Christi qui uidit arcana quæ non licet homini loqui, reputat se minimū Apostolorum. Si ergo Papa reputat se patrem sanctissimum, uel recipit a subditis placenter id adiectiuū, quomodo nō p̄sumptiue eligit primum locū? Vnde si foret in eo humilitas, sicut in B. Gregorio, ipse citissime destrueret, uel affectaret destruere illū stylū, nō enim quia uices tenet Petri, & quia habet magnā dotationē, ex eo est sanctissimus. Sed si Christum sequit̄ in humilitate, patientia & labore, ex magno charitatis uinculo, tūc est sanctus. Sed absit, q̄ sit sanctissimus, quia tunc foret deus oīpotens, & per consequens non esset Vicarius I E S V Christi, qui noluit osculari fœminam pedes suos post resurrectionē imortales, indubie & beatos, ut tollat p̄sumptionem blasphemam a miseris interdum falso fingentibus se esse Christi Vicarios. Pedes aut̄ Christi & cum Christo ascendentium sunt beati, & non esca uermiū, membrū putridum, & fœtens sudor

ECCLESIA CAPVT XV.

affectionum mundanarum. Existis poterit cōuinci, si iste quartus punctus, Cardinales sunt manifesti & ueri successores Apostolorū Christi, teneat ueritatē. Nā a fructib⁹ arbor cognoscit, quales gerit.

CAPVT XV.

QUINTVS punctus est iste. Pro regimine ecclesiæ per uniuersum mundum oportet semper manere huiusmodi scilicet **A** Cardiales manifestos ueros successores illi officio principis Apostolorum Petri, & aliorum Apostolorū Christi. In isto puncto illud uerbum oportet, nec ex parte Dei regētis ecclesiā dicit oportunitatem, qui sine talibus successoribus regere pōt ecclesiam per uniuersum orbem dispersam, nec dicit oportunitatē ex parte ecclesiæ, q̄ potest aq̄ue bene regi a factis Sacerdotibus, de ptis illis duodecim cardinibus. Sicut regebat per trecentos annos, & ampli⁹ post Ascensionē Chrī, ne forte dicat, q̄ id uerbū oportet dicat necessitatē, quā notauit Saluator Matth. xviii. dicēs. Neceffe est ut ueniant scandala, ue aut̄ homini illi per quem scandalum uenit. Ista eim̄ uerba dixit Saluator post correptionem discipulorum suorum quærētium maioritatē inter se, ubi adiurauerat eos dicēs. Amen dico uobis, nisi conuersi fueritis, & efficiamini sicut paruuli non intrabitis regnum caelorum. Et ne per superbiā scandalizarent in Christum credentes, adiunxit. Qui scandalizauerit unū de pusillis istis, qui in me credūt, expedit ei, ut suspendat mola asinaria in collo eius, & demergat in profundum maris. Quod uerbū tractas **B**. Gregorius in suo libro pastorali cap. ii. Pastores, inquit, peruersi in moribus, quod uerbis p̄dicant, moribus impugnant, unde fit, cū pastor per abrupta gradit, ad p̄cipitium grex sequat, quia cū Laici dicta Prælatorū cognouerint, per opera peruertunt. Hinc scribit per prophetam. Causa sunt ruinae populi sacerdotes mali. De quibus dicit Dñs per prophetam. Facti sunt domui Israel in offendiculum iniquitatis. Nemo quippe amplius in ecclesia nocet q̄ peruerse agens, habet nomen uel ordinem sanctitatis, delinquentem namq̄ hunc redarguere nullus audet, & in exemplū culpa uehementer extendit, q̄ peccator pro reuerentia ordinis honorat. Indigni

nāq̄ tāti pōderis pericula fugerēt, si ueritatis sententiā solícite cogi-
 tarent. Qui scandalifauerit unum de pusillis istis, qui in me credūt
 expedit ei, ut suspendat̄ mola asinaria in collo eius, & demergat̄ in
 profundū maris. Per molā quippe asinaria secularis uitæ circuit⁹
 & dolor exprimit̄, & per profundum maris, extrema damnatio de-
 signat̄. Qui ergo ad sanctitatis speciem deductus, uel uerbo, uel exē-
 plo ceteros destruit, melius profecto fuerat, ut hunc ad mortē sub
 exteriori habitu terrena acta constringerēt, quā sacra officia in cul-
 pa ceteris mutabilē demonstrarent, utiq̄ quum nimirū si solus ca-
 deret, hunc tolerabilior pœna inferni cruciaret. Nouit iste sanctus
C Papa cōditiones & pericula adiacentia Pralato, & specialiter Ro-
 mano Pōtifici, cum peccatū eius cōmissionis uel omissionis foret
 scādalum toti populo Christiano. Nam dicit̄ Dist. iiii. Bonitas Pa-
 pæ est quasi salus oīm, & peruersitas illius cedit in damnationē in-
 numerabilium personarū, Dist. xl. Si Papa. Si ergo Papa & Cardi-
 nales per pompofam equitaturā, uestium resplendentiū apparatus
 exquisitum & mirabilem, per nimiam curā congerendi beneficia,
 uel pecunias, & per ambitionē manifestam honoris magis q̄ secu-
 lares Laici scandalizarent in Christum credentes. Quomodo pro
 regimine uniuersalis ecclesiæ ut manifesti & ueri successores in of-
 ficio Petri Apostoli, & aliorum apostolorū Christi necessario sem-
 per manerent, Nunq̄ Apostolorū officium fuit aliud q̄ Christū se-
 quendo in moribus, ecclesiam docere, hoies baptisare, infirmos cu-
 rare, demones eiicere, sacrificiū corporis Christi offerre, & iniun-
 ctam potestaté ad profectū ecclesiæ undiq̄ exercere. Si ergo Papa
 cū suis Cardinalibus istud exercet officium, tenet Petri officiū. Si
 ab isto declinat cum Cardinalibus, quis dubitat quin a Vicariatu
 uero Christi & Apostolorū eius declinet. Et pari euidentia iste
Sextus punctus sextus declarat, qui est. Nō possunt inueniri uel dari super
punctus terrā alii tales successores, q̄ Papa existens caput, & collegiū Cardi-
 naliū existens corpus ecclesiæ Romanæ. Pro isto noto primo,
 q̄ Chrs est caput sufficiētissimū, sicut probauit per trecetos annos,
 & amplius, quā prosperata est sua ecclesia, & lex sua est efficacissima
D ad causas ecclesiasticas terminandas, cū Deus ipsam edidit ad hūc

finem. Non enim Christus cum sua lege deficit ad regendam ecclesiam, ministrantibus deuotis sacerdotibus ipsam legem populo, iuxta sanctorum Doctorum sententiam, quam instinctu spiritus sancti ediderunt, ut patet de sanctis Augustino, Hieronymo, Gregorio, Ambrosio, qui post Apostolos dati sunt ecclesiae ad doctrinam. Vnde non dubium, quin beatus Augustinus plus profuit ecclesiae, quam multi Papae, & in doctrina forte plus quam omnes Cardinales, a primis usque iam currentes. Ipse enim scripturam Christi, in regimine ecclesiastico plus cognouit, diffiniuit materiam catholicam, purgando & corrigendo errores haereticos ab ecclesia. Quomodo ergo illi quatuor Doctores, non fuerunt ueri Vicarii Apostolorum, & manifesti successores eorum, Immo ueriores & rectiores, quo ad populum, quam modernus Papa cum suis Cardinalibus, qui nec uita sancta fulget populo, nec doctrina. Vnde audacter assero, quod in quocumque puncto isti sancti quatuor Doctores concordant, quod Papa cum Cardinalibus non potest licite oppositum tanquam fidum populo diffinire, Et simile est de aliis sanctis, ut de Iohanne Chrysostomo, Iohanne Damasceno, Dionysio Areopagita, qui Christi ecclesiam docti a Spiritu sancto scientia, & moribus illustrarunt. Et argumentatur contra punctum primum principaliter sic. Deus est omnipotens, igitur Deus potest dare alios successores ueros Apostolorum, quam sunt Papa & Cardinales, igitur possunt inueniri uel dari alii ueri successores Apostolorum, qui non sunt Papa uel Cardinales, ergo ille punctus falsus. Consequentia prima probatur. Nam si non potest deus dare alios ueros successores, quam sunt Papa & Cardinales. Sequitur, quod potentia Caesaris hominis non dei, instituendo Papam & Cardinales, potentiam Dei limitaret, consequens falsum, & consequentia probatur. Nam Caesar Constantinus post annos trecentos Papam instituit. Romanus enim pontifex fuit consocius aliis Pontificibus, usque ad donationem Caesaris, cuius auctoritate cepit capitaliter dominare. Vnde Decretum xcviii. Dist. quod non possumus pro uerecundia negare, sic loquitur. Constantinus Imperator quarto die sui baptismi priuilegium Romanae ecclesiae Pontifici contulit, ut in toto orbe Pontifices ita hunc caput habeant, sicut iudices regem.

In quo priuilegio inter cætera ita legiſ. Tribuimus ei poteſtatem atq; uigorem, & honorificentiam imperialem, decernentes, ut principatum teneat tam ſuper quatuor ſedes, Alexandrinam, Antiochenam, Hieroſolymitanam & Conſtantinopolitanam, celiſior & princeps cunctis ſacerdotibus totius mundi exiſtat &c. Ecce q; Papa p̄fectio & inſtitutio a Cæſaris potentia emanauit, q̄ non poteſt Dei potentiam limitare. Vnde timentes poſteri Põtifices perdere illam p̄fectionem, ab aliis Cæſaribus confirmationem poſtularunt. Vnde diſt. lxxiii. Decretum ſic loquit. Ego Lodouicus Romanus Imperator Auguſtus, ſtatuo & concedo per hoc pactum confirmationis noſtræ, tibi B. Petro principi Apoſtolorum, & per te Vicario tuo Dño Paſchali Summo Pontifici, & ſucceſſoribus in perpetuum, ſicut a p̄deceſſoribus noſtris, uſq; modo in noſtra poteſtate & ditione tenuiſtis, & diſpoſuiſtis ciuitatem Romanam. Sed nõ curanda eſt iſta uerborum conſeſſio, dum dicit Cæſar, Ego Lodouicus concedo tibi B. Petro. Nunq̄ indiguit Petrus, tunc exiſtens poſſeſſor regni calorum, poſſeſſione ciuili Romana, uel nunq̄ maior fuit Lodouicus Petro, & uerior poſſeſſor q̄ Petrus. Vtinam Petrus, ſi fuiſſet uoluntas Dei, dixiſſet, ego tuam conſeſſionem non accepto, quia dũ fui Romanus Ep̄us reliqueram oĩa, & a Nerone dñationem ſuper Roma non optaui, & ea non indigeo, & uideo q; meis poſteris multum nocet, impedit em̄ eos in p̄dicatione Euangelii, in orõne ſalutari, in cõpletione mandatorum Dei, & conſiliorum, & facit plurimos ſuperbire. Cum ergo Deus Op̄s poteſt iſtorum Imperatorum priuilegium tollere, & reducere ſuam eccleſiam ad paritatem in Põtificibus, ut erat ante dotationem, ſequiſ, q; poteſt alios q̄ Papam & Cardinales dare ueros ſucceſſores ad miniſtrandum ſuæ eccleſiæ, ut ſancti Apoſtoli miniſtrarunt. Sed obiicit contra iſtud. Nam Papa inſtitutionem talem habet, at non ut dicit Decretum diſt. xxii. Sacroſancta, ubi Anacletus Papa ſic loquit. Sacroſancta Romana eccleſia non ab Apoſtolis, ſed ab ipſo Dño primatum obtinuit. Ex quo ſequiſ, q; non ab Imperatore uel homine, ſed immediate a Deo papa eſt, ſic excellens inſtitutus. Et idem ii. patet ex ſubmiſſione regnorum. Et iii. ex teſtimonio Doctorum, de poteſtate Papæ loquentium.

Ad primum debet supponi, q̄ ille Papa intellexit per Sacrosanctā Romanā ecclesiā, non Basilicam lapideā uel ligneam, sed sanctos Petrum & Paulū, & ceteros qui inhabitauerāt illum locum. Ideo in eodem Decreto dicit, q̄ Petrus & Paulus erant socii in urbe Romana, unde signanter dicit, q̄ primatū obtinuit, debet supponi. Secundo, q̄ loquit̄ de primatu hoīm quo ad deum, ex primicia uirtutum & adificationis ecclesiæ, & nō de primatu diuitiarum temporalium, uel gloriæ humanæ, quem primatum Christi Apostoli respuerunt. Et patet q̄ inualida est argutia. Romana ecclesia non ab Apostolis, sed ab ipso Dño primatū obtinuit. Igit̄ oīs Roman⁹ Pōtifex debet mūdana gloria p̄cellere, uel seculariter domiari, quin potius ex Decreto sequit̄, q̄ Romanus Pōtifex tenet̄ seruire illi populo, non sibi dominando, uel ipsum suspendendo, sed pro illo efficaciter exorando, ut allegat Decretum Paulum fecisse Ro. i. Licet inquit pro oībus apud dñm, oīm factōrum effundat̄ oratio, his tñ uerbis Paulus beatissim⁹ Romanis proprio chirographo pollicet̄ dicens. Testis eīm mihi est Deus, cui seruiō in spiritu meo, in euāgelio filii eius, q̄ sine intermissione memoriam uestri facio semper in orōnibus meis. Ex isto Decreto uidet̄, q̄ Papa Anacletus uoluit asserere, q̄ ipse debuit super oēs alios dñari ciuilit̄, uel primatum habere, quo ad dominium, super oēs alias personas ecclesiæ militantis, quia sic quærendo gloriam propriā, ut dicit̄ Iohāñ. v. haberet signum euidētissimū Antichristi. Immo Bonifacius VIII. in sua Extrauagatione Vnam sanctā, non audebat illud expresse asserere, quia tunc solus perhiberet testimoniū, q̄ ipse esset homo sanctissimus, & tunc possent sibi tam fideles q̄ infideles pertinent̄ obiiicere. Tu de te ipso testimonium perhibes, testimoniū tuum non est uerum. Vnde in istam perplexitatem ex dotatione & exaltatione Cæsaris inuoluunt̄ Romani Pontifices, q̄ Imperatore quæret̄ ab eis, si ipsi in potestate, in primatu, in dignitate, quo ad dominiū excedunt oēs mortales iam uiuentes, oportet ipsos illud concedere quia aliter, ut inquiunt, nemo debet credere, q̄ sunt Papa. Petr⁹ autem & Paulus illud de se non concederent, quia non habebant potestatem datam sibi a Cæsare. Ideo Paulus uere & humiliter cōfess

sus fuit pri. Corinth. xv. Ego, inquit, sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus uocari Apostolus. Quare igitur non sic profiteretur Pontifex, si imperialis dignitas non obstaret. Verum ergo concluditur, quod a Deo immediate, & non ab homine non deo, siue a puro homine Papa habet excellentiam dignitatis. Sed oportet, quod mereatur illam dignitatem humiliter, sine pompa, & si dignitas Casarea extollit Papam erga seculum, sine humilitate & uita sancta, quod ad uitam Christi & gloriam illud pertinet, dum sic Antichristus mundialiter extolletur. Ad secundum de submissione regnorum dicitur, quod primum fuit inuoluntaria, quodammodo ex timore mandati Imperatoris, secundum quod non debet sibi sic omnis populus subiici, ut ipse super eo seculariter dominetur, & ergo illa subiectio non arguit necessitatem Romanum Pontificem usque in consummationem seculi sic cum Cardinalibus dominari.

Ad II.

Ad III.

Ad tertium, de testimonio Doctorum, de potestate Papae loquendum, dicitur, quod omnes qui sic magnificent Papae potentiam, dicentes, quod potest facere inculpabiliter quicquid uult, & quod nemo habet sibi dicere cur hoc facit, sunt Rhetores mendacii, seducentes populum domini Christi. Nec debet credi talibus, non de quanto sua dicta fundauerunt in scriptura. Sic enim magnus doctor Augustinus saepe asserit, quod non debet sibi credi, nisi de quanto se fundauerit in scriptura. Et patet, quod Deus potest dare alios successores Apostolorum qui sunt Papa & Cardinales, sicut potuit dare alios, qui fuerunt Pontifices legis ueteris, scribae & pharisaei, cum suis traditionibus, qui legem Domini non seruarunt, quibus dixit Matth. xxi. Dico uobis, quia a uobis auferetur regnum Dei, & dabitur genti facienti fructus eius. Ista dixit Saluator sacerdotibus, quoniam soli contra se tulerunt sententiam dicentes. Malos male perdet, & uineam suam locabit aliis agricolis, qui reddant ei fructum temporibus suis. Quomodo ergo abbreviata est manus domini, quod non posset Papam & Cardinales abiicere, & alios qui sine illis titulis aedificarent ecclesiam, ut fecit cum Apostolis collocare. Item, Omnes episcopi Christi ecclesiae, Christum sequentes in moribus, illi sunt ueri Vicarii Apostolorum, & illi non sunt Papa & Cardinales, ergo possunt inueniri uel dari alii ueri successores Apostolorum qui Papa & Cardinales. Consequenter nota est cum minore, &

Argum.

II.

H

prima pars patet Dist. xxi. In nouo, ubi dicit papa Anacletus, q̄ cæteri Apostoli cum Petro pari cõsortio honorem & potestatem acceperunt. Et post dicit. In ipsiq̄ decedentibus, in loco eorum surrexerunt Episcopi. Vbi dicit glosa, Argumentum, q̄ omnis Episcopus sit par apostolico quantum ad ordinationem consecrationis. Idẽ patet xxiiii. q. i. ca. loquitur ad Petrum, ubi dicit Cyprian⁹ episcopus & martyr, q̄ omnibus Apostolis post resurrectionem suam par potestatem tribuit. Et per beatum Hieronymum dist. xcv. C. Olim, ubi dicit. Olim idem presbyter, qui & episcopus, & antequã diaboli instinctu studia fieret, & diceretur in populis, ego sum Pauli, ego sum Apollo. Item omnes Archiepiscopi, Patriarchæ & episcopi, in Concilio Pisano, cognoscentes & diffinientes & condemnantes Gregorium Papam duodecimum tanq̄ hæreticum, illi fuerunt, & nunc sunt ueri successores Apostolorũ, & illi sunt alii q̄ Papa & Cardinales, ergo sextus punctus falsus, patet consequentia cũ parte supradicta, & primam partem Doctores negare nõ audebãt.

Argu.
III

Item foret euangelica sapientia, omnes sacerdotes esse sacros & regulatos immediate per unicum p̄tificem dñm I E S V M Christum. Sic em̄ fuit tempore Apostolorum, quando creuit ecclesia, & sententia ista consonat cum scriptura. Igitur potest sic Deus ecclesiam suam ad statum pristinum reducere, tollendo p̄fecturã Papæ & Cardinalium, ergo alii q̄ isti Vicarii Apostolorũ possunt esse. Item terminus potentia & officii, minister ecclesiæ ne euagetur in deuium, est signandus, sed nullus, si non ille, q̄ Christus instituit, cum enim Christus sit omnipotens, omnisciens, ac summe bñuol⁹, patet, q̄ ratio necessitat eũ icorrigibiliter ordiãre, & specialiter cũ in primitiã ecclesia fuit messis plenior & laboratiũ copiosius ordiãret de⁹ plurẽ maneriẽ ministrorũ, tũc aut̄ nõ ordiãuerat, nisi diaconos & psbyteros, tunc etiã idẽ psbyter erat & ep̄s, ut ait Hiero. & ut patet ex textu Apli ad Timoth. & Titũ, ex qb⁹ ad Euaagriũ psbyterũ deducit Hiero. xciii. dist. C. Legim⁹. Vñ dicit ibi. Quid em̄ facit excepta ordiatiõ ep̄s, quod nõ facit psbyter, nec altera Ro. urbis ecclesia, altera toti⁹ orbis existimãda, & Gallia, & Britania. Et Africa, & Persis, & Oriens, & India, & omnes barbaræ nationes unum Christum adorant, unam obseruant regulam ueritatis.

Argu.
III

Argu.
V.

Si auctoritas quarif, orbis maior est orbe, ubicunq; fuit Epūs siue Roma, siue Constantinopolim, siue Alexandria, eiusdem est meriti, eiusdem & sacerdotii, potentia diuitiarū, & paupertatis humilitas, uel sublimiorem uel inferiorē Episcopū facit, & sequif ad propositum. Cæterum, inquit, oēs Apostolorum successores sunt. Ecce non solum Papa cum Cardinalibus successores sunt Apostolorū.

- I** Et, idem patet per Bedam, qui super illo uerbo Lucae x. designauit Dñs & alios LXXII. dicit, Sicut duodecim Apostoli formā episcoporum p̄monstrare, nemo est qui dubitat. Sic et hos LXXII. figuram p̄sbyterorum & secundi ordinis sacerdotum gessisse notant. Ecce ex iam dictis ostendit, q̄ alii q̄ Papa & Cardinales possunt dari, & inueniri successores ueri Apostolorum. Cum igit ex ordinatione Christi, tempore Apostolorum duo ordines Cleri pro sua ecclesia suffecerint, scilicet Diaconus & Sacerdos, ut dicunt sancti & Decretum xciii. Dist. ca. Dñs noster I E S V S Christus, ubi dicit, Apostolos, & Episcopos, & presbyteros dñs elegit, Diaconos post ascensionem Dñi Apostoli sibi constituerunt, episcopatus sui & ecclesie ministros. Quid miri foret, si Deus oīpotens istum Papā cū istis Cardinalibus mortificans, & dans eis etiam uitam æternam, si meruerint, permetteret eodem ordine quo prius suam ecclesiam per uniuersum orbem, sine illis cardinibus militare, ipsamq; regi, sicut regebat, disponderet secundum legem suā indefectibile, dans Episcopos & sacerdotes, qui euangelizatione, orōne, & sancta uitæ exemplatione, assidue pascerent oues Christi, hoc em̄ Petro fuit officium a Christo limitatū, ut patet Iohañ. ultimo. Vnde Augusti. epist. Cxli. ad Paulinum notat, quō in textu Apostoli Ephes. iiii. officium pastoris & Doctoris iunguntur. Pastores, inquit, & doctores quos maxime discernere uoluisti, eosdem puto esse, & non alios pastores, & alios Doctores, & ideo cum p̄dixisset pastores, subiūxit doctores, ut pastores intelligerēt, ad officiū suum pertinere doctrinā, Ideo uero nō ait quosdam uero pastores, & quosdā doctores, ut superiori locutionis genere, sed quosdā pastores & doctores, tanquā unum aliquid duobus noībus amplexus est, quosdā inquit pastores & doctores. Vnde spoliatis superfluis, pateret, quis Papa, Cardinalis,

uel Episcopus remaneret uerus pastor ex thesauro Dñi, & forte re-
 perirent plures inutiles, fures & latrones, q̄ ueri Vicarii Dñi IESV
 Christi. Sed obiicit contra dicta per hoc. q̄ si Papa & Cardinales
 non sunt ueri & manifesti successores Apostolorum, pari ratione
 nec alii, cum non potest dari discretio ex eo, q̄ possunt esse in ue-
 stimentis ouium, intrinsecus lupi rapaces, ut patet Matth. vii. Hic
 oportet considerare sectam Cleri duplicem, scilicet Clerum Chri- Clerus
 sti, & Clerum Antichristi. Clerus Christi quietat̄ in suo capite Chri- Duplex
 sto ac suis legibus. Clerus uero Antichristi, uel totaliter uel p̄pon-
 deranter innititur legibus humanis, & legibus Antichristi, & to-
 tum palleatur esse clerus Christi atq; ecclesie, ut populus simula-
 tius seducat̄, & ista tam contraria oportet inniti duobus contrariis
 capitibus cum suis legibus. Et euidetia facti docet descriptiões me-
 brorum, cōstat quidem. q̄ Clerus ecclesie claudicat in duas partes
 propter quod necesse est Laicos supportatos per ipsos in opinione
 & uita tam dispares titubare. Possunt aut̄ ista partes topicae per
 hoc discernere potissime, q̄ Clerus antichristi instat attentius pro
 traditiōibus hūanis, & pro priuilegiis, q̄ fastū uel lucrū seculi sapi-
 unt defendēdis, uultq; gloriose, uoluptuose & Christo dispariter ui-
 uere, postergans penitus imitatiōem in moribus dñi IESV Chri-
 sti. Sed clerus Christi laborat assidue pro legibus Christi & eius pri-
 uilegiis, quibus bonum spiritale acquiri ostendendum, fugitq; fa-
 stum, & uoluptatem seculi, quarit conformiter Christo uiuere, at-
 tendens diligentissime sequelam dñi IESV Christi. Nec fas est fi-
 deli discredere quin ista pars sit uera, & prior erronea. Et quis pla-
 ne sine reuelatione nō potest homo uiator uerum sanctū pastore
 cognoscere, tamē ex operibus legi Christi conformibus debet sup-
 ponere, q̄ talis est. Si aut̄ uidet ipsum Christo cōtrarie uiuere, quō
 potest iudicare aliter nisi q̄ est uicari⁹ antichristi, cum dicat Chri-
 stus, A fructibus eorum cognoscetis eos. Matth. vii. Et eiusdē xii.
 Qui nō est mecū cōtra me ē, ubi Glosa Ord. dicit, q̄ nō ē mecū .i. q̄
 dissimilia meis opa facit, mihi cōtrari⁹ est. Si ergo platus superbit,
 luxuria, avaritiā sequit̄, ipatiēs ē, oues nō pascit, sed opprimit & di-
 spergit, quō nō est Antichr̄s? Vñ malos possūt hoīes faciliter cog-
 noscere per extranea Christo opera cōtraria, bonos aut̄ nō ita, q̄
 pōt hypocrisis latitare.